

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การเปิดรับสื่อ ความรู้ และทัศนคติของกลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อครักษ์ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรกับการเปิดรับสื่อ ความรู้ และทัศนคติของกลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อครักษ์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อของกลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายก กับความรู้และทัศนคติของกลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อครักษ์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างถิ่นที่อยู่อาศัย กับกับการเปิดรับสื่อ ความรู้ และทัศนคติของกลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อครักษ์

ทั้งนี้ ได้มีการตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. กลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน มีการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อครักษ์แตกต่างกัน
2. กลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อครักษ์แตกต่างกัน
3. กลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน มีทัศนคติต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อครักษ์แตกต่างกัน
4. การเปิดรับสื่อของกลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อครักษ์ มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อครักษ์

5. การเปิดรับสื่อของกลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อวกาศ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อวกาศ
6. ความรู้ของกลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อวกาศ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อวกาศ
7. กลุ่มผู้นำชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อวกาศแตกต่างกัน
8. กลุ่มผู้นำชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อวกาศแตกต่างกัน
9. กลุ่มผู้นำชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีทัศนคติต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อวกาศแตกต่างกัน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ กลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายก จำนวน 240คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย เพื่ออธิบายลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง การเปิดรับสื่อ ความรู้ และทัศนคติ ส่วนการทดสอบสมมติฐานนั้นใช้ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Anova) Scheffe' และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ในการวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 240 คน แบ่งเป็นเพศชายและเพศหญิงเท่า ๆ กัน พบว่า โดยมากมีอายุอยู่ระหว่าง 38-48 ปี จำนวน 84 คน รองลงมาคืออายุไม่เกิน 37 ปี จำนวน 82 คน และอายุมากกว่า 48 ปี จำนวน 74 คน ทั้งนี้ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 71 คน รองลงมาคือจบการศึกษาระดับต่ำกว่า มศ. 5 จำนวน 55 คน และระดับการศึกษาที่มีผู้จบน้อยที่สุดคือระดับปริญญาโทจำนวน 18 คน ส่วนมากแล้วกลุ่มตัวอย่างจะประกอบอาชีพรับราชการเป็นจำนวนมากที่สุดจำนวน 101 คน รองลงมาคืออาชีพเกษตรกร จำนวน 46 คน และตำแหน่งทางราชการจะเป็นตำแหน่งในท้องถิ่นที่มีมากที่สุดอีกด้วย

ส่วนที่ 2 การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรักษ์

สำหรับการเปิดรับสื่อของกลุ่มผู้นำชุมชน พบว่า สื่อที่กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับมากที่สุดคือบทความที่เผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์ รองลงมาคือสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และเอกสารแจก ส่วนสื่อที่มีการเปิดรับน้อยที่สุดคือ สื่อกิจกรรมเยี่ยมชมสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติที่กทม. โดยค่าเฉลี่ยรวมของการเปิดรับสื่อทุกชนิดอยู่ในเกณฑ์น้อย

ส่วนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรักษ์

กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรักษ์ในระดับปานกลาง ส่วนมากจะมีความรู้ที่ถูกต้องว่าโครงการที่กำลังก่อสร้างที่อำเภอองค์กรักษ์นั้น คือศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ นอกจากนี้ยังมีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับประโยชน์ของสารที่จะผลิตได้จากการดำเนินงานของโครงการ และยังมีความรู้ในเรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี

ส่วนที่ 4 ทศนคติเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรักษ์

กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่เป็นกลางต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรักษ์

แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แสดงความไม่เห็นด้วย / คัดค้านโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรักษ์ สำหรับเหตุผลที่ไม่เห็นด้วยเนื่องจากกลัวสารเคมีรั่วไหล ทำให้เกิดผลเสียต่อการเพราะปลูก โครงการนี้ใช้เงินลงทุนมาก ไม่เหมาะสมกับเวลาในปัจจุบัน และมีการทุจริตมาก ไม่มีความโปร่งใส

สำหรับเหตุผลที่เห็นด้วย เนื่องจากจะทำให้เกิดความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ส่งผลให้จังหวัดนครนายกมีความเจริญก้าวหน้า เกิดประโยชน์ด้านการแพทย์

สมมติฐานที่ 3 กลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรักษ์แตกต่างกัน

จากการวิจัยพบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายและเพศหญิง มีทัศนคติเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ไม่แตกต่างกัน (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3)

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ไม่แตกต่างกัน (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3)

กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ไม่แตกต่างกัน (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3)

กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ไม่แตกต่างกัน (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3)

กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งในท้องถิ่นแตกต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ไม่แตกต่างกัน (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3)

สมมติฐานที่ 4 การเปิดรับสื่อของกลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรักษ์ มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรักษ์

จากการวิจัยพบว่า

การเปิดรับสื่อของกลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายก มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรักษ์ (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4)

สมมติฐานที่ 5 การเปิดรับสื่อของกลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรักษ์ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรักษ์

จากการวิจัยพบว่า

การเปิดรับสื่อของกลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายก มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรักษ์ (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 5)

สมมติฐานที่ 6 ความรู้ของกลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรักษ์ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรักษ์

จากการวิจัยพบว่า

ความรู้ของกลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรักษ์ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรักษ์ (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 6)

สมมติฐานที่ 7 กลุ่มผู้นำชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์แตกต่างกัน

จากการวิจัยพบว่า

กลุ่มผู้นำชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ไม่แตกต่างกัน (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 7)

สมมติฐานที่ 8 กลุ่มผู้นำชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์แตกต่างกัน

จากการวิจัยพบว่า

กลุ่มผู้นำชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ไม่แตกต่างกัน (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 8)

สมมติฐานที่ 9 กลุ่มผู้นำชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์แตกต่างกัน

จากการวิจัยพบว่า

กลุ่มผู้นำชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์แตกต่างกัน (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 9)

อภิปรายผล

สมมติฐานที่ 1 กลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน มีการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์แตกต่างกัน

1. เพศ

จากการวิจัยพบว่า เพศชายและเพศหญิง มีการเปิดรับสื่อที่สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติเป็นผู้เผยแพร่เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ไม่แตกต่างกัน ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการเก็บตัวอย่างจากกลุ่มผู้นำชุมชน เพศชายและเพศหญิงในอัตราส่วนที่เท่ากัน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในการเปิดรับสื่อของทั้งสองกลุ่มแล้วก็จะพบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งสองกลุ่มมีค่าเฉลี่ยในการเปิดรับสื่อในเกณฑ์ที่น้อย ดังนั้นลักษณะทางประชากรในด้าน เพศที่ต่างกันจึงไม่ได้ก่อให้เกิดการรับสื่อที่แตกต่างกัน เป็นการปฏิเสธสมมติฐาน

อย่างไรก็ตามมีปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่กลุ่มผู้นำชุมชนทั้งสองเพศมีส่วนร่วมหรือคล้ายคลึงกันก็คือ จากคำถามปลายเปิดซึ่งสอบถามความเห็นด้วย / ไม่เห็นด้วย พบว่า กลุ่มผู้นำชุมชนส่วนใหญ่แสดงความไม่เห็นด้วย / คัดค้านโครงการ ซึ่งปัจจัยนี้น่าจะมีส่วนกำหนดลักษณะการเปิดรับสื่อของกลุ่มผู้นำชุมชน กล่าวคือ เมื่อเกิดความรู้สึกขัดแย้งกับตัวโครงการแล้ว และสื่อที่ทางสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติเผยแพร่ออกไปมีเนื้อหาเชิงบวกหรือตรงกันข้ามกับความรู้สึกของกลุ่มผู้นำชุมชน ก็อาจทำให้เลือกที่จะไม่รับสื่อ นั้น ๆ ก็ได้ ซึ่ง Klapper ได้กล่าวไว้ว่าคนเรามีแนวโน้มที่จะเปิดตัวเองให้สื่อสารตามความคิดเห็นและความสนใจของตนเอง และหลีกเลี่ยงไม่สื่อสารในสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นและความสนใจของตนเอง

แชรรมม์ (Schramm) กล่าวว่าโดยปกติบุคคลมักจะเลือกใช้สื่อที่ใช้ความพยายามน้อยที่สุด (Least Effort) กล่าวคือ ผู้รับสื่อจะเลือกรับสื่อที่ตนเองสะดวกที่สุด ใช้ความพยายามน้อยที่สุดในส่วนของความพร้อมความสะดวก ค่าใช้จ่าย เวลา บทบาท นิสัย และประเพณีนิยม ซึ่งรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมก็มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้สื่อด้วย นอกจากจะเลือกใช้ความพยายามน้อยที่สุดแล้ว ก็ยังเลือกที่จะได้รับประโยชน์ตอบแทนสูงสุดด้วย ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าประโยชน์ตอบแทนในที่นี้น่าจะหมายถึงเนื้อหาข้อมูลที่ทำให้การเผยแพร่ด้วยว่าสอดคล้องตรงกันกับความรู้สึกของผู้รับด้วยหรือไม่ เพราะหากสื่อที่เผยแพร่ไปนั้นมีเนื้อหาข้อมูลที่ตรงกันข้ามกับความรู้สึกของผู้รับแล้ว ผู้รับก็อาจไม่เลือกรับสื่อ นั้น ๆ ก็ได้

อย่างไรก็ตาม ผลของการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ คารณี ถนอม เรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารรัฐสภาของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารรัฐสภาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยเพศชายมีการเปิดรับมากกว่าเพศหญิง อาจเนื่องมาจากความแตกต่างในประเด็นที่ทำการวิจัย กล่าวคือ การ

เปิดรับข่าวสารรัฐสภานั้น เมื่อเทียบกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรฯแล้ว โครงการศูนย์วิจัยฯมีความใกล้ชิดและส่งผลกระทบต่อกลุ่มตัวอย่างทั้งชายหญิงมากกว่าการเปิดรับข่าวสารรัฐสภา จึงทำให้ผลการวิจัยแตกต่างกัน

2. อายุ

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน มีการเปิดรับสื่อที่สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติเผยแพร่เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรฯไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ แนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของผู้รับสาร (Demographic Characteristics of Audience) กล่าวว่าอายุเป็นลักษณะทางประชากรประการหนึ่ง ที่ใช้ในการวิเคราะห์ผู้รับสาร ซึ่งอายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องของความคิดและพฤติกรรม แต่บุคคลในช่วงอายุใกล้เคียงกัน และมีลักษณะทางด้านประชากรไม่แตกต่างกันมากก็จะมีคามสนใจไม่แตกต่างกันนัก โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 38-48 ปี จึงทำให้มีการเปิดรับสื่อไม่แตกต่างกัน

ผลของการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพงศ์ ระรวยทรง เรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติต่อการเสนอข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชนของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารต่างประเทศทางสื่อมวลชน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยมีขนาดแตกต่างกันมาก จึงทำให้ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกัน

3. ระดับการศึกษา

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการเปิดรับสื่อที่สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติเผยแพร่เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรฯไม่แตกต่างกัน โดยระดับการศึกษาส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างอยู่ที่ระดับปริญญาตรี ซึ่งถือได้ว่ามีระดับความรู้ในเกณฑ์ดี สามารถอ่านออกเขียนได้อย่างคล่องแคล่ว จึงสามารถเปิดรับสื่อที่เผยแพร่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสื่อที่ต้องอาศัยทักษะด้านการอ่านเป็นหลัก กล่าวคือ บทความ นิตยสาร แผ่นพับ เอกสารแจก ซึ่งเป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับมากที่สุดด้วย

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณิ โภทศิริ เรื่อง การเปิดรับสื่อ ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์ของผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร ในประเด็นที่พบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์และโปสเตอร์ ทั้งนี้เนื่องจากสื่อที่ใช้ในโครงการทั้งสองมีความคล้ายคลึงกัน คือ เน้นสื่อสิ่งพิมพ์ซึ่งต้องอาศัยทักษะในการอ่าน การตีความ ทำความเข้าใจ ดังนั้นระดับการศึกษาจึงมีอิทธิพลต่อการเปิดรับสื่อด้วย

4. อาชีพ

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกันมีการเปิดรับสื่อที่สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติเผยแพร่เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์ไม่แตกต่างกันโดยอาชีพส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างคือการรับราชการ ซึ่งก็ถือได้ว่ามีตำแหน่งเป็นผู้นำชุมชนกลุ่มหนึ่ง ส่วนอาชีพรองลงมาคือเกษตรกรนั้น ถึงแม้ว่าจะมีอาชีพแตกต่างกันก็ตาม แต่จากการวิจัยเกษตรกรเหล่านี้จะมีตำแหน่งในท้องถิ่นเป็นผู้นำชุมชนอยู่ด้วย เช่น ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สารวัตรกำนัน ซึ่งถือเป็นปัจจัยด้านสภาพความสัมพันธ์ทางสังคมประการหนึ่งที่มีความคล้ายคลึงกัน ที่ทำให้บุคคลยึดติดกับกลุ่มอ้างอิง (Reference Group) ทำให้มีความสนใจในการเปิดรับสื่อและข่าวสารใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะเรื่องที่จะมีผลกระทบโดยตรงต่อชุมชนที่ผู้นำชุมชนเหล่านี้อาศัยร่วมอยู่ด้วย

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ งานวิจัยของ วิชัย โวหารดี เรื่อง พฤติกรรมการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในระหว่างการศึกษาเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อ.เมือง จ.ยโสธร พ.ศ.2530 ในประเด็นที่พบว่า ปัจจัยทางประชากรมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการรับข่าวสารทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยทางด้านอาชีพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงานวิจัยทั้งสองฉบับเป็นการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดและขอบเขตจำกัด คล้ายคลึงกัน ประกอบกับประเด็นเรื่องการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อ.เมือง จ.ยโสธร กับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์ จ.นครนายก ต่างก็เป็นประเด็นที่ใกล้ชิดและส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของคนในชุมชนเช่นเดียวกัน

5. ตำแหน่งในท้องถิ่น

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งในท้องถิ่นแตกต่างกันมีการเปิดรับสื่อที่สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติเผยแพร่เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์ไม่แตกต่างกันเนื่องจากตำแหน่งในท้องถิ่นที่แตกต่างกันไปนั้น จะมีความสอดคล้องกันประการหนึ่งก็คือเป็นตำแหน่งที่จัดได้ว่าเป็นผู้นำชุมชน ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน กรรมการหมู่บ้าน มรรคทายก ผู้นำศาสนา (พระภิกษุสงฆ์ นักบวชของศาสนาอิสลาม และนักบวชของศาสนาคริสต์) หัวหน้ากลุ่ม หัวหน้าชมรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นทั้งผู้นำชุมชนแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ จากตำแหน่งดังกล่าวนี้เองที่เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับสื่อไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะในเรื่องที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยตรงแล้ว ผู้นำชุมชนเหล่านี้จึงย่อมให้ความสนใจ ประกอบกับนโยบายในการประชาสัมพันธ์ของสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ ที่มุ่งทำการสื่อสารไปยังกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก จึงทำให้ผู้นำชุมชนที่มีตำแหน่งในท้องถิ่นแตกต่างกันไป มีการเปิดรับสื่อไม่แตกต่างกัน

กล่าวโดยสรุปแล้ว กลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และตำแหน่งในท้องถิ่น มีการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 กลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์แตกต่างกัน

1. เพศ

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์ระดักรักษแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีความรู้มากกว่าเพศชาย ทั้งนี้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามนั้น พบว่าเพศหญิงมีความสนใจและตื่นตัวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์มากกว่าเพศชายจึงทำให้มีการศึกษา พุดคุย เพื่อหาความรู้ในเรื่องนี้มากกว่าเพศชาย ประกอบกับทางด้านจิตวิทยามีผู้เคยกล่าวไว้ว่า เพศหญิงจะมีระบบความจดจำที่ดีกว่าเพศชาย จึงทำให้สามารถจำหรือตอบคำถามที่ใช้ในการวัดความรู้ได้ถูกต้องมากกว่าเพศชาย รวมทั้งเพศหญิงจะเป็นเพศที่ถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าต่าง ๆ ได้ง่ายกว่าเพศชายอีกด้วย

ผลของการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดิ์ชัย ศรีสอน เรื่องการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเพศศึกษาจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารของนักศึกษาวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ที่พบว่า นักศึกษาเพศหญิงและเพศชายมีความรู้ ในเรื่องเพศศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผลของการวิจัยทั้งสองฉบับพบว่าเพศหญิงมีความรู้ในเรื่องที่ทำการศึกษาสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. อายุ

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์ระดักรักษไม่แตกต่างกัน จากที่กล่าวไว้ว่าความรู้จะเกิดขึ้นโดยอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้ของมนุษย์ ซึ่งจะสัมพันธ์กับระยะเวลา หรืออายุของมนุษย์แต่ละคน ในการเรียนรู้และสร้างสมประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น สำหรับกรณีของโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์ระดักรักษนั้นเป็นเรื่องที่ดีได้ว่าเป็นสิ่งใหม่ในสังคมซึ่งเพิ่งจะมีขึ้นมา บุคคลในสังคมที่มีความแตกต่างกันทางด้านอายุก็เพิ่งจะได้รับทราบข่าวสารของโครงการเพียงชั่วระยะเวลาหนึ่ง จึงอาจทำให้ปัจจัยด้านอายุที่แตกต่างกันนี้ไม่ส่งผลกระทบต่อระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์ระดักรักษ

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา สุนทรโรทก เรื่องการเปิดรับข่าวสารความรู้ ทักษะคิด และการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูข้าวของเกษตรกรในเขตโครงการพญากรณ์และเดือนการระบาดศัตรูข้าว จังหวัดชัยนาท ที่พบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับโครงการ

พยากรณ์และการใช้สารเคมี เพราะทั้งโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรฯและโครงการพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูข้าว ต่างก็เป็นนวัตกรรมใหม่ในชุมชนที่ทำการวิจัย กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยทั้งสองฉบับไม่ว่าจะมีอายุแตกต่างกันเพียงใด ก็ย่อมจะพึงได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการเพียงชั่วระยะเวลาหนึ่ง อายุที่แตกต่างกันจึงไม่ได้ทำให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการแตกต่างกัน

3. ระดับการศึกษา

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรฯแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ผู้ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า มีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรฯสูงกว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับ มศ.5 หรือเทียบเท่า ระดับ มศ.3 หรือเทียบเท่า และระดับต่ำกว่า มศ.5 หรือเทียบเท่า ตามลำดับ และผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรฯสูงกว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับมศ.5 หรือเทียบเท่า ระดับ มศ.3 หรือเทียบเท่า และระดับต่ำกว่า มศ.5 หรือเทียบเท่า ตามลำดับ และผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท มีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรฯสูงกว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ระดับมศ.5 หรือเทียบเท่า ระดับ มศ.3 หรือเทียบเท่า และระดับต่ำกว่า มศ.5 หรือเทียบเท่า ตามลำดับ

โดยส่วนมากของกลุ่มตัวอย่างจะจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งลักษณะของผู้รับสารที่มีความรู้ดีเหล่านี้มักจะเลือกเปิดรับสื่อจากสิ่งพิมพ์ค่อนข้างมาก และสอดคล้องกับลักษณะของสื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ ซึ่งสื่อหลัก ได้แก่ บทความ นิตยสาร เอกสารแจก ทักษะในการอ่านและตีความทำความเข้าใจ

ผลของการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยวัฒน์ รัฐขจร เรื่องความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนอำเภอเมือง ชลบุรี ที่พบว่า ผู้มีการศึกษาระดับสูงจะมีความเข้าใจทางการเมืองและการเข้าร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้มีการศึกษาค่ำ

งานวิจัยของ ยุพดี ฐิติกุลเจริญ เรื่องการศึกษาทัศนคติที่มีต่อ ปปป. ของกลุ่มข้าราชการที่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีความรู้เกี่ยวกับ ปปป. มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาค่ำ

งานวิจัยของ พีดิโก (Pedico) เรื่องการศึกษาทัศนคติของประชาชนในเทนเนสซี ตะวันออกเฉียงใต้เกี่ยวกับความเสี่ยงของกัมมันตรังสี (อันตราย การตระหนักรู้ นิวเคลียร์ พลังงาน) ที่พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงมีความรู้เกี่ยวกับกัมมันตรังสีมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำ

ซึ่งแนวคิดที่สามารถอธิบายผลของการวิจัยดังกล่าวข้างต้นได้คือ ชรามม์ (Schramm) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการเลือกรับข่าวสารของผู้รับสารไว้ว่า การศึกษาและสภาพแวดล้อมจะทำให้คนมีความแตกต่างกันในพฤติกรรมการเลือกรับสื่อและเนื้อหาของข่าวสาร ตลอดจนความสามารถ

ในการรับสารจะเป็นตัวที่ทำให้พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารแตกต่างกันไป ซึ่งจะมีส่วนสัมพันธ์กับความรู้ของบุคคลนั้น ๆ ด้วย

4. อาชีพ

จากการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ผู้ที่มีอาชีพค้าขายมีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์ สูงกว่าผู้ที่มีอาชีพรับจ้างและผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรรมลำดับ และผู้ที่มีอาชีพรับราชการมีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์ สูงกว่าผู้ที่มีอาชีพรับจ้างและผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรรมลำดับ และผู้ที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวมีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์ สูงกว่าผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรรม และผู้ที่มีอาชีพแพทย์ / พยาบาลมีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์ สูงกว่าผู้ที่มีอาชีพรับจ้างและผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรรมลำดับ และผู้ที่มีอาชีพอื่น ๆ มีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์ สูงกว่าผู้ที่มีอาชีพรับจ้างและผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรรมลำดับ

อาชีพของกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าเฉลี่ยระดับความรู้ในเกณฑ์ที่สูง ได้แก่ แพทย์ พยาบาล ธุรกิจส่วนตัว และราชการ จึงมีความใกล้ชิดกับข่าวสารบ้านเมืองได้มากกว่าอาชีพอื่น ๆ เช่น เกษตรกร และข้าราชการ แพทย์ พยาบาลเหล่านี้ ยังอยู่ในแหล่งที่สื่อสารสามารถเข้าไปได้ทั่วถึงมากกว่า ซึ่งจะสังเกตได้จากการที่มีสื่อบทความ เอกสารแจก อยู่บนที่ทำการของรัฐ ในขณะที่เกษตรกรจะมีแหล่งทำกินที่ห่างไกลไปจากชุมชน อาจทำให้ข่าวสารหรือสื่อต่าง ๆ ส่งไปไม่ถึง จึงมีผลต่อระดับความรู้ที่แตกต่างกัน

นอกจากที่กล่าวมาแล้วยังพบว่า ข้าราชการมีความสนใจในข่าวสารเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ค่อนข้างสูง และสามารถตอบคำถามได้ถูกต้องมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพอื่น ๆ ในขณะที่เกษตรกรจะมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดี แต่โดยเฉลี่ยไม่สามารถตอบคำถามอื่น ๆ ได้ถูกต้องนัก

5. ตำแหน่งในท้องถิ่น

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งในท้องถิ่นแตกต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ผู้ที่มีตำแหน่งในท้องถิ่นเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์สูงกว่าผู้ที่มีตำแหน่งมรรคทายก ผู้นำศาสนา และผู้ที่มีตำแหน่งในท้องถิ่นเป็นหัวหน้ากลุ่ม หัวหน้าชมรม มีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์สูงกว่าผู้ที่มีตำแหน่งมรรคทายก ผู้นำศาสนา และผู้ที่มีตำแหน่งในท้องถิ่นอื่น ๆ มีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์สูงกว่าผู้ที่มีตำแหน่ง

หัวหน้ากลุ่ม หัวหน้าชมรม / มรรคทายก ผู้นำศาสนา / สารวัตรกำนัน กรรมการหมู่บ้าน / กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

โดยที่ข้าราชการซึ่งเป็นผู้นำท้องถิ่นประเภทหนึ่งนั้นจะมีความรู้ในระดับที่สูงกว่าผู้นำประเภทอื่น ๆ จากที่กล่าวมาอาจเกิดจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความใกล้ชิดกับสื่อ และตำแหน่งทางสังคมเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการต้องให้ความสนใจในข่าวสารบ้านเมืองมากกว่าบุคคลทั่วไป เพราะบทบาทหนึ่งของผู้นำก็คือการให้ความรู้แก่เพื่อนบ้านหรือการรับความรู้จากเจ้าหน้าที่ แล้วเป็นผู้ถ่ายทอดให้แก่ชาวบ้าน นอกจากนั้นยังทำหน้าที่บริการ โดยเป็นผู้กระจายข่าวสารที่ได้รับรู้มา ให้แก่ชาวบ้านอีกทอดหนึ่ง ในขณะที่กลุ่มผู้นำท้องถิ่นที่มีอาชีพเกษตรกรจะมีความรู้ต่ำกว่า ซึ่งอาจมีผลเกี่ยวเนื่องจากระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน และการดำรงชีพที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การเปิดรับสื่อแตกต่างกันตามไปด้วย และท้ายที่สุดจึงทำให้มีความรู้แตกต่างกัน

กล่าวโดยสรุปแล้ว กลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และตำแหน่งในท้องถิ่น มีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์แตกต่างกัน ยกเว้นประชากรที่มีอายุแตกต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 กลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน มีทัศนคติต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กร์แตกต่างกัน

1. เพศ

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ไม่แตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยของทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในเกณฑ์ที่เป็นกลาง จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นที่ไม่แน่ใจในคำถามเกี่ยวกับทัศนคติหลาย ๆ ข้อ ซึ่งอาจมีผลมาจากองค์ประกอบทางด้านความคิด ความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานที่มีต่อโครงการฯ ของกลุ่มตัวอย่างยังไม่แจ่มชัดเพียงพอ ไม่สามารถกำหนดแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้ดีพอ จึงทำให้เกิดความลังเล ไม่แน่ใจ โดยที่ปัจจัยพื้นฐานที่ควรพิจารณาอีกประการหนึ่งก็คือสื่อที่เผยแพร่ นั้น อาจเข้าไม่ถึงประชากรโดยส่วนใหญ่ จึงทำให้ขาดแคลนความรู้ ความเข้าใจ และส่งผลต่อทัศนคติที่มีต่อโครงการในท้ายที่สุด

ผลของการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรายุทธ วัจนรัตน์ เรื่องการไม่ไปออกเสียงเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ที่ไม่ใช่สิทธิเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2524 เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ที่พบว่า เพศไม่มีความแตกต่างและไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการเลือกตั้ง

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงานวิจัยที่กล่าวมานั้นทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่จำกัด ขนาดของกลุ่มตัวอย่างอาจส่งผลให้ผลของการวิจัยไม่พบความแตกต่างว่า เพศจะมีอิทธิพลต่อทัศนคติได้

2. อายุ

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันมีทัศนคติต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์ประกอบไม่แตกต่างกัน จากที่กล่าวไว้ในสมมติฐานที่ 2 ข้อ 2 แล้วว่า ความรู้จะเกิดขึ้นก็โดยอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้ของมนุษย์ ซึ่งจะสัมพันธ์กับระยะเวลา หรืออายุของมนุษย์แต่ละคนในการเรียนรู้และสร้างสมประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น และความรู้นี้จะเป็นตัวก่อรูปของทัศนคติให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล สำหรับกรณีของโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์ประกอบนั้นเป็นเรื่องที่ถือได้ว่าเป็นสิ่งใหม่ในสังคมซึ่งเพิ่งจะมีขึ้นมา บุคคลในสังคมที่มีความแตกต่างกันทางด้านอายุก็เพิ่งจะได้รับทราบข่าวสารของโครงการเพียงชั่วระยะเวลาหนึ่ง จึงอาจทำให้ปัจจัยด้านอายุที่แตกต่างกันนี้ไม่ส่งผลต่อระดับความรู้ ตลอดจนทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์ประกอบได้

ผลของการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา สุนทรโรทก เรื่องการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูข้าวของเกษตรกรในเขตโครงการพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูข้าว จังหวัดชัยนาท ที่พบว่า อายุมีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ ฯ ซึ่งการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูข้าวของเกษตรกรในเขตโครงการพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูข้าวก็ถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมใหม่ในชุมชน

3. ระดับการศึกษา

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์ประกอบไม่แตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อโครงการเป็นกลาง

ผลของการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเฟลลิป คอร์เซนเนีย , วัตคา เคลโทโร และเจมส์ กานดิโน เรื่องอิทธิพลของสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ที่มีต่อความรู้ ทัศนคติ และความคิดเห็นในด้านข่าวต่างประเทศของชาวอเมริกัน ที่พบว่าระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม ทัศนคติของบุคคลไม่ได้มีมาแต่กำเนิด แต่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ การเลียนแบบ ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ถ้าสภาพแวดล้อมหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไป หรือได้รับข้อมูลใหม่ ทั้งนี้ระดับการศึกษาที่มีอยู่ของบุคคลจะมีผลต่อการเรียนรู้ใหม่ ๆ ของบุคคล เช่น มีผลต่อการรับสาร การเลือกรับสาร การตีความ เป็นต้น

4. อาชีพ

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์การฯ ไม่แตกต่างกัน

ผลของการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรายุทธ วัจนะรัตน์ เรื่องการไม่ไปออกเสียงเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ที่ไม่ใช้สิทธิเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2524 เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ที่พบว่า อาชีพไม่มีความแตกต่างและไม่อิทธิพลต่อทัศนคติในการเลือกตั้ง แต่ผลจากการวิจัยของทั้งสองฉบับจะพบว่าตัวแปรเรื่องความรู้มีส่วนสัมพันธ์กับทัศนคติ ในขณะที่ตัวแปรอื่น ๆ จะไม่มีผลต่อทัศนคติเลย

5. ตำแหน่งในท้องถิ่น

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งในท้องถิ่นแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์การฯ ไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่เป็นกลาง ซึ่งทัศนคตินี้มีส่วนสัมพันธ์กับความรู้ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์การฯ ทั้งนี้ผลของการวิจัยได้แสดงให้เห็นแล้วว่าประชาชนมีระดับความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์การฯ ในระดับปานกลาง และมีการเปิดรับสารที่ทางสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติเป็นผู้เผยแพร่อยู่ในเกณฑ์น้อย จึงอาจทำให้กลุ่มตัวอย่างยังมีความสงสัย ไม่แน่ใจ หรือรู้สึกเป็นกลาง ๆ ต่อโครงการ

กล่าวโดยสรุป! กลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และตำแหน่งในท้องถิ่น มีทัศนคติต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์การฯ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๑ : การเปิดรับสื่อของกลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์การฯ มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์การฯ

จากการวิจัยพบว่า การเปิดรับสื่อของกลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์การฯ มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์การฯ

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวารีย์ วงศ์วัฒนา เรื่องพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารกับความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนชาวแพจ.พิษณุโลก ที่พบว่า พฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์เชิงบวก กับความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

งานวิจัยของสุพัตรา ผาสุข เรื่องประสิทธิภาพของหน่วยงานประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ ในการให้ความรู้และทัศนคติด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แก่ประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ ที่พบว่าหมู่บ้านที่ได้รับสื่อเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จะมีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เพิ่มมากขึ้น

โดยสามารถอธิบายได้ด้วยแนวคิดของ โรเจอร์ (Rogers) ที่กล่าวว่า การสื่อสารได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ของผู้รับสาร

สมมติฐานที่ 5 การเปิดรับสื่อของกลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิเวศียร์องค์กรักษ์ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อโครงการศูนย์วิจัยนิเวศียร์องค์กรักษ์

จากการวิจัยพบว่า การเปิดรับสื่อของกลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิเวศียร์องค์กรักษ์ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อโครงการศูนย์วิจัยนิเวศียร์องค์กรักษ์ ทั้งนี้ สุภาพงษ์ ระรวยทรง กล่าวว่า สื่อจะมีส่วนช่วยให้ผู้รับสารเกิดความรู้ ความเข้าใจใหม่ ๆ ซึ่งจะส่งผลต่อทัศนคติ ในทางเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม หรือตกย้ำทัศนคติเดิม ก็ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของสื่อ นั้น ๆ แต่การเปิดรับสื่อ ความรู้ และทัศนคติจะมีความสัมพันธ์กันเสมอ

ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของบุษบา ภู่อสุกุล เรื่องการศึกษาพฤติกรรม การเปิดรับสื่อความรู้ ทัศนคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอวัฒนานคร จ.ปราจีนบุรี ที่พบว่า การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชน ทั้งนี้เป็นเพราะความแตกต่างของสื่อที่ใช้ ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่งนั้น จะมีบทบาทในการให้ความรู้มากกว่าการเปลี่ยนแปลงหรือก่อให้เกิดทัศนคติ

สมมติฐานที่ 6 ความรู้ของกลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิเวศียร์องค์กรักษ์ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อโครงการศูนย์วิจัยนิเวศียร์องค์กรักษ์

จากการวิจัยพบว่า ความรู้ของกลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิเวศียร์องค์กรักษ์ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อโครงการศูนย์วิจัยนิเวศียร์องค์กรักษ์ โดยสอดคล้องกับแนวความคิดของ คาสท์ (Kartzt) ในเรื่องทัศนคติว่ามีองค์ประกอบสามส่วน และหนึ่งในสามส่วนนั้นคือความรู้ ความเข้าใจ หรือ Cognitive Component กล่าวคือมนุษย์จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหนึ่ง ๆ เสียก่อน จึงจะเกิดทัศนคติต่อเรื่องนั้น ๆ ได้ ทั้งความรู้และทัศนคติจึงมีความสัมพันธ์ต่อกัน

ผลของการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพจน์ เพชรกรรมพุม เรื่องความรู้ทัศนคติของปลัดอำเภอที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในชนบท ที่พบว่า ความรู้ในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในชนบท มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติที่ส่งเสริมให้มีการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในชนบท เนื่องจากผลของการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า ความรู้และทัศนคติมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางที่สอดคล้องกันมากยิ่งขึ้น ภายหลังจากได้มีการเผยแพร่ความรู้เข้าไปในพื้นที่มากยิ่งขึ้น

สมมติฐานที่ 7 กลุ่มผู้นำชุมชนที่อาศัยในพื้นที่ต่างกันมีการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อวกาศต่างกัน

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้นำชุมชนที่อาศัยในพื้นที่ต่างกันมีการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อวกาศไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าสื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ของโครงการนั้นมีน้อยมาก ในทุก ๆ อำเภอที่ทำการวิจัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะได้รับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารน้อยมาก แม้แต่ในอำเภอองครักษ์ ซึ่งเป็นพื้นที่ตั้งของโครงการเองนั้น ประชาชนส่วนใหญ่จะทราบว่ากำลังมีการก่อสร้างศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ แต่จะมีความรู้เกี่ยวข้องน้อยมาก รวมไปถึงกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมือง ซึ่งอยู่ใกล้กับอำเภอองครักษ์มากที่สุด ประชาชนก็ได้รับการประชาสัมพันธ์น้อยเช่นกัน

สมมติฐานที่ 8 กลุ่มผู้นำชุมชนที่อาศัยในพื้นที่ต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อวกาศต่างกัน

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้นำชุมชนที่อาศัยในพื้นที่ต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อวกาศไม่แตกต่างกัน ซึ่งประเด็นนี้มีส่วนสัมพันธ์กับการเผยแพร่ข้อมูล ความรู้ ข่าวสารจากโครงการไปยังประชาชน เพราะจากการเก็บข้อมูลภาคสนามทำให้ทราบว่าประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับโครงการในระดับปานกลาง และมีการเปิดรับสื่อน้อย ในทุกอำเภอ แม้แต่ในอำเภอองครักษ์ ซึ่งเป็นพื้นที่ตั้งโครงการเอง ประชาชนก็กล่าวได้ว่าได้รับสื่อค่อนข้างน้อย เช่นเดียวกับที่อำเภอปากพลีซึ่งอยู่ห่างจากอำเภอองครักษ์มากที่สุด ประชาชนก็ได้รับสื่อค่อนข้างน้อยเช่นกัน อาจกล่าวได้ว่าการกระจายสื่อหรือการทำประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ให้กับประชาชนนั้นเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึงและไม่พอเพียงเหมือนกันทั้งจังหวัด จึงทำให้กลุ่มผู้นำชุมชนในอำเภอต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อวกาศไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 9 กลุ่มผู้นำชุมชนที่อาศัยในพื้นที่ต่างกันมีทัศนคติโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์รังครักษ์แตกต่างกัน

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้นำชุมชนที่อาศัยในพื้นที่ต่างกันมีทัศนคติต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์รังครักษ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่อาศัยในอำเภอเมือง มีค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์รังครักษ์สูงกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในอำเภอองครักษ์ และผู้ที่อาศัยในอำเภอบ้านนา มีค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์รังครักษ์สูงกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในอำเภอองครักษ์ และผู้ที่อาศัยในอำเภอบ้านนา มีค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์รังครักษ์สูงกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในอำเภอปากพลี

ทั้งนี้อำเภอองครักษ์เป็นอำเภอที่มีค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่ำกว่าอำเภออื่น ๆ เนื่องจากเป็นพื้นที่ก่อสร้างโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์รังครักษ์ กลุ่มผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงลบกับโครงการมากกว่ากลุ่มผู้นำชุมชนในอำเภออื่น ๆ ที่ห่างไกลออกไป ส่วนอำเภอบ้านนานั้นอยู่ห่างจากอำเภอองครักษ์มาก กลุ่มผู้นำชุมชนจึงมีค่าเฉลี่ยทัศนคติไปในทางบวกมากกว่ากลุ่มผู้นำชุมชนในอำเภออื่น ๆ

ผู้วิจัยมีความเห็นว่ากลุ่มผู้นำชุมชนในอำเภอองครักษ์จะมีความตื่นตัวและให้ความสนใจกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์มากกว่ากลุ่มผู้นำชุมชนในอำเภออื่น ๆ เนื่องจากจะเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการก่อสร้าง ประชาชนส่วนใหญ่จะต้องย้ายที่อยู่อาศัยและแหล่งทำกินออกจากบริเวณก่อสร้าง จึงส่งผลต่อทัศนคติของประชาชนในอำเภอนี้มากกว่าอำเภออื่น ๆ

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เดอ เฟลอร์ (De Fluier) ที่กล่าวถึงทฤษฎีกลุ่มทางสังคมว่า ประชาชนที่มีลักษณะทางสังคมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เช่น ภูมิลำเนา มักจะมีรูปแบบการสื่อสารความสนใจ ทัศนคติไปในทางเดียวกัน หากต่างภูมิลำเนาถึงรูปแบบการสื่อสาร ความสนใจ ทัศนคติก็จะแตกต่างกัน

และผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญวิทย์ เกษตรศิริ เรื่องข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภูมิลำเนาเดิมของบุคคลกับทัศนคติทางการเมือง ที่พบว่า ภูมิลำเนาเดิมมีความสำคัญต่อการเกิดทัศนคติทางการเมือง ทั้งนี้เพราะภูมิลำเนาในภาคต่าง ๆ มีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านการคมนาคม การสาธารณสุข การศึกษา รวมถึงการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมืองด้วย

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ภูมิลำเนาเดิมมีส่วนอย่างยิ่งในการหล่อหลอมกรอบอ้างอิง (Frame of Reference) ตลอดจนทัศนคติให้กับบุคคล กล่าวคือ ในท้องที่ที่ประชาชนส่วนใหญ่มีความตื่นตัวทางการเมืองมาก ๆ หรือเป็นเมืองที่เป็นประชาธิปไตยสูง บุคคลส่วนใหญ่ก็จะมีทัศนคติทางการเมืองและมีความเป็นประชาธิปไตยเหมือน ๆ กัน แต่บุคคลจากต่างภูมิลำเนาที่มีการระบอบการปกครองต่างกันอย่างจะมีทัศนคติในเชิงตรงกันข้ามได้ สำหรับกรณีของโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์รังครักษ์นั้น แม้ว่ากลุ่มผู้นำชุมชนจะเป็นประชาชนของจังหวัดนครนายกเหมือนกัน แต่ก็มาจากอำเภอต่าง

กัน กลุ่มผู้นำชุมชนในอำเภอองครักษ์เป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง ในขณะที่อำเภออื่น ๆ ที่อยู่ห่างไกลออกไปก็จะได้รับผลกระทบน้อยลง พื้นที่อยู่อาศัยของกลุ่มผู้นำชุมชนจึงมีส่วนสำคัญในการก่อตัวของทัศนคติที่มีต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องครักษ์

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ก. จากผลการวิจัยเราจะพบว่า ประชาชนมีการเปิดรับสื่อที่สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติเผยแพร่เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ในระดับที่น้อย อันเนื่องมาจากสื่อและกิจกรรมที่เผยแพร่ออกไปนั้นไม่ครอบคลุมกว้างขวาง และเข้าถึงประชาชนเพียงพอ ซึ่งควรจะมีการปรับปรุงแก้ไขนโยบายในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ โดยพิจารณาเลือกใช้สื่อและกิจกรรมที่มีความเหมาะสมสอดคล้องและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า สื่อเจ้าหน้าที่บุคคลน่าจะมีประสิทธิภาพในการเข้าถึง และโน้มน้าวใจกลุ่มผู้นำชุมชนได้ดีกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ และแม้ว่าทางสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติจะมีบุคลากรไม่มากนัก แต่ก็สามารถคัดเลือกผู้นำชุมชนจำนวนหนึ่งที่มีความรู้ ทัศนคติเชิงบวกต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องครักษ์ มาเป็นสื่อกลางในการช่วยถ่ายทอดความรู้ และเสริมสร้างทัศนคติให้กระจายไปยังผู้นำชุมชนอื่น ๆ ได้อย่างกว้างขวาง ครอบคลุมยิ่งขึ้น และลักษณะร่วมของสื่อบุคคลที่คัดเลือกมากับกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องที่ จะเป็นปัจจัยที่ช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากกว่าการใช้บุคคลที่ไม่ได้มาจากท้องถิ่นเดียวกัน

ข. จากผลการวิจัยเราจะพบว่า หากพิจารณาในรายละเอียดแล้วประชาชนส่วนใหญ่ยังมีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องครักษ์ไม่ละเอียดกว้างขวางเพียงพอ ส่วนใหญ่จะทราบแต่เพียงว่ามีการก่อสร้างโครงการอะไร และโดยมากมีความไม่เห็นด้วย / คัดค้านโครงการ สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบงานด้านประชาสัมพันธ์ จึงควรเร่งสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องไปยังกลุ่มประชาชน เพราะความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องจะมีส่วนสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องครักษ์

ผลของการวิจัยก็ได้แสดงให้เห็นแล้วว่า สื่อประเภทบทความ นิตยสารแจก และเอกสารแจก เป็นสื่อที่ผู้นำชุมชนมีการเปิดรับมากที่สุด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความคิดว่าการเสนอข่าวสารเพื่อสร้างความรู้และทัศนคตินั้น อาจทำในรูปของการเสนอข่าวสารสองด้าน (Two-sided Message) เพราะหากการเสนอข่าวด้านเดียวเฉพาะด้านที่สนับสนุนโครงการ แต่ไปขัดแย้งกับความคิดเห็นหรือทัศนคติเดิมของกลุ่มผู้นำชุมชนแล้ว ก็จะทำให้เกิดการหลีกเลี่ยงที่จะรับสารนั้น ๆ ได้ การสื่อสารก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ ในขณะที่การเสนอข่าวสารสองด้านนี้มีความเหมาะสมกับกลุ่มผู้นำชุมชนที่ไม่ได้สนับสนุนโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์มาตั้งแต่แรก หรืออาจจะเคยได้รับการถ่ายทอดข้อมูลข่าว

สารใด ๆ ที่มีความขัดแย้งกับตัวโครงการมาก่อนหน้านี้ และได้ก่อให้เกิดทัศนคติในเชิงลบต่อตัวโครงการไปแล้ว การเสนอข่าวสารสองด้านก็จะช่วยให้ผู้นำชุมชนได้รู้สึกถึงความจริงใจในการที่จะนำเสนอเนื้อหามากกว่าการเสนอข่าวเพียงด้านเดียว การเสนอข่าวของทางสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ นอกจากจะต้องให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับตัวโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อรรถครักษ์ และประโยชน์ของโครงการต่อส่วนรวม อย่างชัดเจน ละเอียดครอบคลุมแล้ว ก็ควรจะเน้นการเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องปัญหาที่จะเกิดตามมากับสิ่งแวดล้อมว่าเป็นอย่างไร พร้อมกันนั้นก็อย่าลืมที่จะนำเสนอให้ทราบถึงแนวทางการแก้ไขที่ได้จัดเตรียมไว้ หรือมาตรการในการรักษาความปลอดภัยที่มีด้วย เมื่อผู้นำชุมชนได้รับการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแล้ว ก็จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Attitude Change) ไปสู่การมีทัศนคติที่เหมาะสมกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อรรถครักษ์ต่อไป

ค. สำหรับในกลุ่มผู้นำชุมชนที่มีทัศนคติเดิมที่เป็นทัศนคติที่เหมาะสมกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อรรถครักษ์อยู่แล้วนั้น ทางสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติก็ควรจัดกิจกรรมที่ช่วยเสริมทัศนคติที่มีอยู่เดิม (Attitude Reinforcement) เพื่อเสริมย้ำให้ทัศนคตินั้นมีความหนักแน่นมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจทำได้โดยการเพิ่มความถี่ในการนำเสนอข่าวสารใหม่ ๆ ไปยังกลุ่มผู้นำชุมชนเหล่านี้อย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง ไม่ควรหยุด ขาดหายไปเลย ๆ ตลอดจนการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) โดยจัดให้กลุ่มผู้นำชุมชนกลุ่มนี้ได้มีโอกาสไปเข้าร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้นำชุมชนอีกกลุ่มหนึ่ง ที่ยังมีความคิดเห็นในทางตรงกันข้ามกัน เพื่อที่จะโน้มน้าวใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้มีความสอดคล้องกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ก. ควรมีการศึกษาถึงประสิทธิภาพของสื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อรรถครักษ์ว่า สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้นำชุมชนได้มากน้อยเพียงใด และเนื้อหาของสื่อที่ใช้ในการเผยแพร่นั้นมีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างความรู้และทัศนคติที่ดีให้เกิดขึ้นเพียงใด ทั้งนี้ อาจทำได้โดยการ ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาของสื่อที่นำเสนอ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากสื่อที่ทางสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติใช้ในการประชาสัมพันธ์แล้ว จะพบว่าเน้นไปในทางสื่อสิ่งพิมพ์ จึงควรวิเคราะห์เพื่อทราบถึงรูปแบบ วิธีการนำเสนอ และความถี่ในการเผยแพร่ว่ามีความเหมาะสมและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากน้อยเพียงไร

ข. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้ทราบถึงความเป็นไปได้ในการนำกลุ่มผู้นำชุมชนมาใช้เป็นสื่อกลางในการช่วยเผยแพร่ความรู้ และช่วยเสริมสร้างทัศนคติในกลุ่มประชาชนทั่วไปต่อ

โครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อวกาศ เพราะจากการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ที่ผ่านมา ทางสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติได้กำหนดให้กลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของแผนงาน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเหล่านั้นเป็นสื่อกลางระหว่างโครงการกับประชาชนทั่วไปในพื้นที่ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาให้ทราบว่าในความเป็นจริงแล้วกลุ่มผู้นำชุมชนเหล่านี้มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ที่ทางสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติจะใช้เป็นกลยุทธในการดำเนินงาน

ในที่นี้อาจทำได้โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กล่าวคือ การเฝ้าติดตามสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มผู้นำชุมชน ว่าเขาเหล่านั้นได้มีส่วนช่วยในการเผยแพร่ความรู้และเสริมสร้างทัศนคติในกลุ่มประชาชนในพื้นที่มากน้อยเพียงใด โดยจะต้องทำการสังเกตแบบไม่เปิดเผย เพื่อมิให้เกิดการเบี่ยงเบนพฤติกรรม

ค. จากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าลักษณะทางประชากร ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ และตำแหน่งในท้องถิ่นที่ต่างกัน จะมีความรู้เกี่ยวกับโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อวกาศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงควรทำการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อเปรียบเทียบว่า ตัวแปรอันได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ และตำแหน่งในท้องถิ่นที่ต่างกัน ของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ต่างกันจะมีความรู้แตกต่างกันด้วยหรือไม่ โดยศึกษาเปรียบเทียบทั้งสี่อำเภอของจังหวัดนครนายก

ง. ควรขยายผลการศึกษาโดยทำการวิจัยจากกลุ่มประชาชนทั่วไป ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดนครนายก ตลอดจนจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศ เพื่อทราบถึงความรู้ และทัศนคติที่มีต่อโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์อวกาศ เพราะโครงการดังกล่าวเป็นโครงการใหญ่และส่งผลรวมในระดับประเทศ จึงควรได้ทราบข้อมูลจากบุคคลในวงกว้างว่าเป็นเช่นไร แม้ว่าผลการวิจัยฉบับนี้จะพบว่า กลุ่มผู้นำชุมชนในจังหวัดนครนายกจะไม่เห็นด้วย / คัดค้านก็ตามนั้นอาจเป็นเพราะเขาเหล่านั้นเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการดำเนินการ จึงทำให้มีทัศนคติไม่สอดคล้องกับตัวโครงการได้